

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Conivgio Doctrina

Wigand, Johann

Jhenæ

VD16 W 2745

De Qvarto. De Cohabitatione Coniugali.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36207

COHABITATIONE.

parentum, aut honestorum hominum. Nimis di-
carna, & deniq; cum temulentis hominibus,
omnes sunt furiosi, & scandalosi, longiq;
Choreis segregandi.

De hasiludijs, alijsq; quibus viri illustres
et potentes leticiam excitant atq; declarant,
nihil hic dicam. Ea verò omnia in sumptibus
reliquaq; actione, suum habeant debitum ino-
dum, ne sint inutiles facultatum profusiones,
quas rectius esset in pauperes & reipublice
commoda conferre, quam ad inanes & mo-
mentaneas ostentationes.

DE QVARTO.

DE COHABITATIONE Coniugali.

Cohabitationem coniugalem voco, eam
corporum, officiorum, ac vite communionem,
que à legitimis coniugibus, ordinatione Dei
servatur. Nam extra coniugia legitima, omnis
commixtio est à Deo prohibita, omnibusq; se-
culis multis maximisq; cladibus punita.

Duplex autem est ea coniugali cohabi-
tatio. Alia enim tranquilla, felix vereq; bea-

DE CONIUG.

ta est. Alia verò inquieta, & infelix, vereq;
miserata est, Aliud tamen est, quando Deus in-
mittit paupertatem, morbos, aut alia incom-
moda, quæ piè ferenda sunt. Aliud, quando ip-
sime coniuges sua morositate, impietate, ma-
licia, sibi inuicem hoc commune iugum, cuius
la immiserunt, graue efficiunt.

Illi porrò coniugaliter cohabitare debent,
qui & legitimè desponsati, & legitimè copu-
lati sunt, iuxta ordinem necessarium & piū,
quem Ecclesia Christi obseruat. Discernenda
enim sunt coniunctiones & cohabitationes il-
legitimæ, extra coniugium, cum verbo Dei pu-
gnantes.

Sed nunc proprietates quedam illustrio-
res, istius coniugalis cohabitationis, recitanda
& exponenda sunt, ac sunt istæ præcipuæ:

Indiuidua vitæ totius consuetudo, vni-
cohabitatio. Nulla enim æctior, externa qui-
dem copulatio atq; colligatio in mundo existit,
quàm ista coniugalis. Transcunt enim coniu-
ges teste Deo, & protoplasto, simul in vnam
CARNEM, & quasi vnus homo reputantur
coram Deo, Fit etiam quasi mutua quedam
zancipatio, in copulatione ipsa legitima, vbi
nimi-

COHABITATIONE.

uirum mas sese vxori, & vicissim vxor sese marito tradit, usq; sui corporis alteri, contra pio, legitimo, & solenni venditat. Huc pertinent illa testimonia: Erunt duo in carne vna. Gen. 2. Matth. 19. Item, Quod Deus conuincit, homo non separet. Item, Rom. 7. Mulier est alligata viro, quanto tempore viuit. Alia quidem societates in vita hominum, qua sese homines ad mutua officia, et actiones obligant atq; obstringunt, non efficiunt vnam carnem, nec sunt ita perpetua.

Hinc igitur estimari potest, quam seuerum & atrox peccatum sit adulterium, quia est feda ac crudelis sectio vnus carnis, non aliter, ac si vnum hominem, vno vehementi ictu per medium quis scinderet. Est igitur adulterium, longe grauius scelus homicidio simplici, & seuerius a pijs Magistratibus puniri debebat.

Duo tamen sunt, quae iuxta diuinum iudicium, istam coniugalem colligationem dissoluant, nempe diuortium legitimum, & mors alterius personae. Matth. 19. Rom. 7. Verum de his paulò post.

Conmu-

DE CONIUG.

Communio seu communicatio corporum mutua, ordinata à Deo. Fiunt enim vna caro, & grauiſſimè Paulus inquit 1 Corinth. 7. vxori vir debitum reddat, ſimiliter autem vxor viro. Mulier ſui corporis poteſtatem non habet, ſed vir, ſimiliter autem & vir ſui corporis poteſtatem non habet, ſed mulier. Nolite fraudare inuicem, niſi forte ex conſenſu ad tempus, vt vacetis ieiunio & orationi, & iterum conueniatis, ne tentet vos ſatanas, propter incontinentiam veſtram.

Communio & communicatio bonorum omnium, quia ſunt vna caro, & quia liberi ſunt amborum, & viri uſq; heredes, utriq; etiam vni œconomia præſunt.

Mutua officiorum, tam in rebus aduerſis, quàm proſperis communicatio in tota vita, continua, perpetua. Doceant atq; inſtituant ſeſe mutuò in verbo Dei. Exhortentur & excitent ſeſe inuicem ad pietatem, & veros cultus Dei, ſimul orent, ſe inuicem in rebus aduerſis conſolentur & tueantur. Simul etiam curam domus & labores, cuiuslibet conuenientes, ſuſtineant, moleſtias leniant.

Ordo tamen eius communis vitæ eſt, vt
mulier

COHABITATIONE.

mulier sit subiecta viro debita reuerentia, & tanquam Dominus, sociam vitam quæ est una caro, piè ac suauiter regat. 1. Corinth. II. 1. Caput mulieris vir. Item, mulieres viro suis subditæ sint, sicut Domino. Item, sicut Ecclesia subiecta est Christo, ita & mulieres viris suis in omnibus. Etsi autem propter peccatum, est aliqua superioritas, vt sic dicam mariti super vxorem, tamen remanet quoque aliqua æqualitas, quia vna caro est, & habet potestatem corporis viri, & est materfamilias, Domina domus, hæres omnium bonorum mariti cum liberis, & in quarto præcepto extat, Honora patrem & Matrem, vbi disertis verbis vxor marito æquiparatur.

VIRTUTES coniugales.

Esse contentum suo coniuge, & iudicare, eum sibi diuinitus datum atque concessum esse.

Amor mutuus, sincerus, perpetuus, quia sunt vna caro, & typus Ecclesie atque Christi.

Fides & castitas coniugalis, quæ vni solummodo addicta est, & abhorret à pollutio- nibus extra coniugium.

E 114

DE CONIUG.

Ἐπιεικεία, lenitas, mansuetudo, qua in
firmitas alterius toleratur. Dona enim vari-
ant, & offensiones si quæ incidunt, non solum
tur diu, sed condonantur mutua suauitate &
officijs, absq; longiori mora.

Suauitas & humanitas in sermone, ge-
stibus, officijsq; omnibus.

Prudentia coniugalís, qua se inuicem
rectè discunt cognoscere, ac summo studio
vtrinq; vitantur occasiones offensionum in
verbis, gestibus, ac factis.

Concordia perpetua, idem velle, idem
nolle. Hæc virtus in turturibus adumbrata
est, & nihil est elegantius, nihil vtilius, nihil
salutarius in tota vita hominum, externa
usmodi concordia iuncta pietati.

Aequale studium æconomie augenda,
conseruanda, & ornanda. Hæc virtus compe-
ditur laborem in vocatione, parsimoniam, de-
bitam liberalitatem, veritatem in contrati-
bus, & similia.

VICIA IN CONIUGIO
pestifera.

COHABITATIONE.

Suspicietas, quæ fingendo aut credendo
falsa, animum à coniuge abalienat. Item Zelo-
typtia.

Leuitas cum alijs in sermonibus aut gesti-
bus, spectante, vel non ignorante coniuge.

Morositas, inhumanitas, quæ horridis mo-
ribus aut colloquijs, nihil suauitatis præse-
rentibus, coniugem offendit, et ardentem amo-
rem impedit, vel languescit. Nam coniugium
debet esse tale vitæ genus, in quo liberè in si-
nem sibi inuicem, etiam secretissima liceat ef-
fundere atq; concredere.

Rixositas, quod vitium tam in viro quam
in muliere potest esse, plerumq; tamen in ira-
cundis feminis hæere solet, nimirum leui oc-
cassione rixas mouere, easq; præter modum ex-
asperare. Est autè rixositas, filia morositatis.

Tenacitas offensionum, Pulcherrimè
enim ab ethnico dictum est: inimicitias de-
bet esse mortales idq; potissimum in coniugio sic
debet, vbi vir & vxor sunt vna caro.

Crudelitas, duricies, plagositas, ea que q;
morositatis soror est, qua maritus vel se-
ditis, vel pugnis ac verberibus inclemen-
ter tractat vitæ sociam, vel sobrius, vel ebr-
ius. Ne sis leo in domo inquit Salomon.

Συγοία

DE CONIUG.

ῥυγομαχία, quæ itidem soboles est
1 norositatis, qua neutri parti, quod altera agit
1 placet. Sed turpe & perniciosum dissidendi stu-
dium seruatur, sicut historia de quodam narra-
tur, cuius vxor semper contrarium sensit aut
egit, quam intellexisset maritum velle, etiam
in honestis & optimis rebus, Itaq; eam tan-
dem rationem inijt, vt quæ contraria sua vo-
luntati essent, vxori præciperet, qua re illa mo-
ta, rectè agere didicit.

Ignauia, negligentia, ab alienatio rerum
communium, quacunq; id fiat occasione.

De adulterijs, desertione, diuortio, alijsq;
rebus, paulò post dicemus. Tantum verò in
præsentia visum est præcipuas virtutes atq;
vicia coniugum, breuiter in vnum locum re-
ponere.

Mariti partes in coniugio.

Sunt autem præcipue mariti, in vita con-
iugali partes, vt de superioribus communibus
1. nihil repetam.

In vocatione honesta, vitium acquirere.

Regere in pietate & disciplina, liberam
& familiam.

COHABITATIONE.

Tueri suo quodam modo et ordine, con-
iugem, liberos, familiam, facultates.

Vxoris Partes.

Præcipua vero partes vxoris, in vita con-
iugali sunt:

Liberos educare in corporis mundicie, et
in catechismo.

Curare culinam, esse promam & condam.
Huc etiam curam domesticorum animalium
refero.

Domum seruare mundam, et reliquam
speculabilem rectè administrare.

Hæc prudenter curet vxor, dum maritus
gravioribus curis, negocijs, laboribus occupa-
tur. Et hinc dona vtriusq;, quæ veluti monilia
aurea sunt, petere licet. Nos verò necesse est
breuitati studere.

Fines istius coniugalis cohabitationis sunt
semen sanctum Deo educare, vitare pollutio-
nes extra coniugium, Mutua sibi officia in om-
ni vita præstare. Honestè æconomiam admi-
nistrare, seseq; inuicem alere.

CONTRARIA.

DE CONIUG.

Adulteria, qua inde nomen acceperunt, quod sint itiones ad alias, hoc est, relicta propria vite socia, cum alijs pollui; contra verbum Dei. Est autem adulterium, propter hanc causas graue peccatum:

Quia timorem Dei, fidem & inuocationem extinguit. Imò aduiter excusso rectore Deo, Diabolum instigatorem & rectorem accipit.

Quia est periurus aduiter. Nam coniugi in nomine Trinitatis, promisit atq; iurauit fidem coniugalem, quod cum ea sola velit esse vna caro:

Quia aduiter semetipsum ab vsu Testamenti Dominici excommunicat, eaq; ratione, reuera ab Ecclesia Christi excludit.

Quia dedecori est sibi, coniugi, liberis, cognatis, Vicinis.

Quia adulterium sese quasi occidit, ac prabet causam diuortij, conijcit in luctum coniugem, qui causam morborum & mortis prabet, et alioqui homicidia sepe propter adulteria perpetrantur, quia dissidia gignunt.

Quia corpus suum sancta pactione mancipatum coniugi, nunc alteri tradit.

Quia

COHABITATIONE

Quia officia & facultates, coniugi et liberis
in scelerate abalienat.

Quia est perfidus, mendax omnemq; au-
thoritatem & bonam famam, sibi eo facinore
obstergit.

Quia pluribus est scandalo, sibiq; & alijs
vitiis diuinis accersit.

Quia typum Ecclesie & Christi, horri-
biliter deformat, pollutioni Diabolice sese pro-
ficiens. Deus enim in sacris literis, idolatri-
am vocat adulteria, ac sine dubio, Omne adul-
terium est idololatria, quia nulla ipsi societas
est cum vero Deo, nisi agat iterum penitenti-
am. Nam labi humani quidem est, sed perseue-
rare Diabolicum, & adulteri, agentes peni-
tentiam recepti sunt, vt David, sed videndum
vt penitentia sit vera, non simulata, non hypo-
critica, & tamen licet peccatum dimittat De-
us, tamen in hoc mundo, sine quibusdam pœ-
nis & castigationibus adulteros non dimittit,
licet eas, agenti serio penitentiam mitiget.

DESERTIO proprio arbitrio.

REPUDIUM qualibet ex causa, id quod
Christus grauissime reprehendit, Matth. 19.
Sed quia diuortium duplex est, aliud legiti-
mum, aliud illegitimum, itaq; hoc loco, eam
quoq; partem attingemus.

M 2

DE